

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΚΥΡΙΑΣ ΟΜΙΛΙΑΣ ΚΙ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ

ΚΥΡΙΑ ΟΜΙΛΙΑ

Εκπαιδευτικός και πανδημία : Πρακτικές προσεγγίσεις ανάπτυξης, προσαρμογής και διαχείρισης προκλήσεων ψυχικής ενδυνάμωσης και αυτοφροντίδας

Πολίνα Θεμιστοκλέους
Εκπαιδευτικός Ψυχολόγος
Υπηρεσία Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας

Το επάγγελμα του εκπαιδευτικού έχει πολλούς ρόλους και αρμοδιότητες. Από τη μετάδοση των γνώσεων και διαπαιδαγώγηση των μαθητών, στη σωστή καθοδήγηση και ανάπτυξη των δεξιοτήτων τους, στην άσκηση της πειθαρχίας, στην καλλιέργεια της ομαδικότητας και ανάπτυξη της προσωπικότητας τους, στην συνεκπαίδευση, συμπερίληψη, ένταξη, προσαρμογή και άλλα τόσα. Για τα παιδιά είναι το σπίτι, μακριά από το σπίτι. Και σε κάποιες περιπτώσεις είναι το μοναδικό ασφαλές περιβάλλον για ένα παιδί. Πέραν των ευθυνών και αρμοδιοτήτων τους, τα τελευταία δύο χρόνια οι εκπαιδευτικοί επωμίζονται και το βάρος της πανδημίας το οποίο είναι ένας συνεχής αγώνας να εξισορροπήσουν το ρόλο τους με τις καινούριες συνθήκες. Η ψυχική ανθεκτικότητα των εκπαιδευτικών δοκιμάζεται. Ωστόσο, το στίγμα του «δυνατού» δεν έρχεται χωρίς αντίκτυπο. Όταν δεν υπάρχει ισορροπία ανάμεσα στις απαιτήσεις της εργασίας και τις ικανότητες ή τις ανάγκες του εργαζομένου, τότε το εργασιακό στρες επιφέρει επιβλαβή σωματικές και συναισθηματικές επιπτώσεις. Πέραν των εξωτερικών συνθηκών που συμβάλλουν στη βελτίωση της κατάστασης, οφείλουμε να προστατεύσουμε τον εαυτό μας από καταστάσεις οι οποίες δεν είναι από τον έλεγχό μας (ακόμη!). Η ψυχική ανθεκτικότητα είναι η ικανότητα η οποία αναπτύσσει ένα άτομο για να ξεπεράσει δύσκολες καταστάσεις και να βγει πιο δυνατό μέσα από αυτές. Αυτό απαιτεί προσωπική επένδυση στην ατομική ανάπτυξη, και τις περισσότερες φορές δεν έρχεται χωρίς κόπο. Η αναγνώριση και οι στρατηγικές διαχείρισης του εργασιακού στρες προσφέρουν ψυχολογική αποσυμπίεση και θωρακίζουν τους εκπαιδευτικούς. Η προσωπική ενδυνάμωση και ενίσχυση των προστατευτικών παραγόντων συμβάλλει στη μείωση των επιπτώσεων στη ψυχική υγεία σε περιόδους κρίσης, όπως αυτή της πανδημίας. Ως ένα επάγγελμα το οποίο καθορίζει τη βάση για το μέλλον των παιδιών μας, οι ψυχικά ανθεκτικοί εκπαιδευτικοί επιδρούν θετικά στη ψυχική ανθεκτικότητα των μαθητών.

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ

1. Αποτελεσματική διαχείριση γονιών και μαθητών/τριών: Προσεγγίσεις επικοινωνίας και διαχείρισης θυμού

Δρ Έλενα Χριστοφίδου,
Συντονίστρια Προγραμμάτων Επιμόρφωσης Στελεχών της Εκπαίδευσης,
Λειτουργός Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

Στις μέρες που διανύουμε είναι εμφανές ότι η διαχείριση της πανδημίας στις σχολικές μονάδες δυσχεραίνει ποικιλοτρόπως το εκπαιδευτικό έργο, αφού οι εκπαιδευτικοί και η Διεύθυνση καταλήγουν να υιοθετούν ποικίλους ρόλους, πέραν των εκπαιδευτικών καθηκόντων τους, στην προσπάθειά τους να διαχειριστούν αποτελεσματικά τα επακόλουθα της πανδημίας. Ωστόσο, όλη αυτή η διαδικασία κουράζει και εξαντλεί τους εκπαιδευτικούς, αφού έρχονται αυνεχώς αντιμέτωποι με πρωτόγνωρες καταστάσεις διαχείρισης τόσο των γονιών όσο και των μαθητών. Σε αρκετές περιπτώσεις, λόγω της υπέρμετρης πίεσης και της κόπωσης, τα δεδομένα υπερδιογκώνονται, προκαλούνται εντάσεις και οι χειρισμοί που ακολουθούνται δεν οδηγούν στα αναμενόμενα αποτελέσματα. Συνεπώς, στόχος του εν λόγω εργαστηρίου είναι, μέσα από διάδραση, ανταλλαγή εμπειριών κι απόψεων και στη βάση της έρευνας και του θεωρητικού υπόβαθρου που αφορά στον εξεταζόμενο τομέα, να δοθούν πρακτικές εφαρμογές αποτελεσματικής διαχείρισης των γονιών και των μαθητών/τριών, σε αυτούς τους δύσκολους καιρούς που βιώνουμε. Η παρουσίαση αποτελεσματικών προσεγγίσεων επικοινωνίας και διαχείρισης του θυμού, θα αποτελέσουν κομβικά σημεία στην όλη συνάντηση.

2. Διαφοροποιώντας τη Διδασκαλία για να Ανταποκριθούμε σε Όλα τα Παιδιά: Εννοιολογική Πλαισίωση, Στρατηγικές και Εργαλεία Διαφοροποίησης

Δρ Σοφία Αγαθαγγέλου & Δρ Χαράλαμπος Χαραλάμπος
ΛΕΠ Α' Αναπληρωτής Καθηγητής, ΕΠΑ
ΥΠΠΑΝ Πανεπιστήμιο Κύπρου

Το εργαστήριο εστιάζεται στον σχεδιασμό και την πραγμάτωση διαφοροποιημένης διδασκαλίας κατά την οποία οι εκπαιδευτικοί επιδιώκουν να ανταποκριθούν στη διαφορετική ετοιμότητα, ενδιαφέροντα και ανάγκες των παιδιών μιας τάξης. Στο πλαίσιο αυτό, οι συμμετέχοντες/ουσες θα έχουν την ευκαιρία να συζητήσουν την έννοια της διαφοροποιημένης διδασκαλίας και τον τρόπο εφαρμογής της σε τάξεις μικτής ικανότητας. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στο πώς οι εκπαιδευτικοί διαφοροποιούν μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες πτυχές: το περιεχόμενο (τι διδάσκεται), τις διαδικασίες (πώς διδάσκεται), το τελικό προϊόν (τι αναμένεται να παράγουν τα παιδιά ως τεκμήρια μάθησης) και το περιβάλλον μάθησης (πώς οργανώνεται η τάξη και η εργασία των παιδιών ώστε αυτά να υποστηριχθούν συναισθηματικά, ψυχοκινητικά-αισθητηριακά και γνωστικά). Προς τον σκοπό αυτό, θα συζητηθούν επιλεγμένες στρατηγικές και

εργαλεία διαφοροποίησης, κάνοντας αναφορά σε παραδείγματα από διάφορα γνωστικά αντικείμενα των Αναλυτικών Προγραμμάτων Δημοτικής Εκπαίδευσης.

3. Διαχείριση προσωπικής κρίσης

Κωνσταντίνος Παπαγεωργίου
Λειτουργός Παρατηρητηρίου για τη Βία στα Σχολεία (ΠΑΒΙΣ)
Παιδαγωγικό Ινστιτούτο

Κατά τη διάρκεια της ζωής μας βρισκόμαστε συχνά ενώπιον καταστάσεων που δεν αναμέναμε και που συνιστούν την κατάρρευση ενός ονείρου ή της κανονικότητας που είχαμε μέχρι τότε κατασκευάσει. Πώς μπορούμε να διαχειριστούμε την ευαλωτότητα που προκύπτει; Πώς μπορούμε να υπομένουμε το Χάος; Και πώς μπορούμε να αντέξουμε τις κοσμογονικές δυνάμεις που μας προσκαλούν να μεταμορφωθούμε; Σε αυτό το βιωματικό σεμινάριο οι συμμετέχοντες/συμμετέχουσες θα εξοπλιστούν με δεξιότητες για συγκόλληση του τεμαχισμένου εαυτού.

4. Ψυχική Ανθεκτικότητα, Δημιουργία, Συγγραφή

Δρ Άννα Κουμπάνου, Λειτουργός Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

Το παρόν εργαστήρι έχει σκοπό να προσφέρει τεχνικές ανάγνωσης και δημιουργικής γραφής που συνεισφέρουν στην εξωτερίκευση συναισθημάτων. Θα δώσει εργαλεία και θα εμπλέξει τους συμμετέχοντες και τις συμμετέχουσες σε δραστηριότητες κατά τις οποίες τα βιώματα αποκτούν αφηγηματική και ποιητική μορφή και έτσι μετατρέπονται από εσωτερικές εμπειρίες σε εξωτερικά έργα με τα οποία μπορεί ο καθένας και η κάθε μια να συνομιλήσει.

5. Η Ανάγνωση Κειμένων Μετά την Πανδημία

Δρ Σπύρος Σοφοκλέους, Συντονιστής Ομάδας Εργασίας Ελληνικών,
Λειτουργός Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

Η εξοικείωση των μαθητών/μαθητριών με λογοτεχνικά και μη λογοτεχνικά κείμενα, μέσω των οποίων αποκτάται η γνώση και διεξάγεται η καθημερινή επικοινωνία, αποτελεί βασικό σκοπό του γλωσσικού μαθήματος. Η ανάγνωση, η διδασκαλία και η αξιοποίηση ποικιλίας κειμένων νοσηματοδοτεί, εμπλουτίζει και διευκολύνει τη μαθησιακή διαδικασία, σε όλα μαθήματα του σχολείου. Η πανδημία εντατικοποίησε την ανάγκη για μετασχηματισμό της μάθησης, η οποία ήδη χαρακτήριζε τα σύγχρονα σχολικά πλαίσια. Παράλληλα, η πανδημία επέτεινε την ενσωμάτωση εναλλακτικών πρακτικών διδασκαλίας, επέκτεινε τις μορφές και τις τροπικότητες των κειμένων και έκανε επιτακτικότερη την ανάγκη για ανάπτυξη δεξιοτήτων κατανόησης και κριτικής εμπλοκής με κείμενα. Για τη γλωσσική -και όχι μόνο- διδασκαλία, οι διαπιστώσεις, οι εμπειρίες και οι πρακτικές, που αναδύθηκαν την περίοδο που η πανδημία επηρέασε τα σχολεία

μας, αποτελούν πολύ σημαντικές κατευθύνσεις για τις μετά-COVID τάξεις μας. Με βάση το πλαίσιο αυτό, θα συζητηθούν κείμενα και πρακτικές, με απώτερο στόχο τον εμπλουτισμό του διδακτικού ρεπερτορίου των εκπαιδευτικών, προς όφελος των μαθητών/μαθητριών.

6. Διαδικτυακός εκφοβισμός

Παναγιώτα Χατζηττοφή, Εκπαιδευτικός Ψυχολόγος
Λειτουργός Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

Το Διαδίκτυο και οι ψηφιακές τεχνολογίες έχουν επιτρέψει σημαντικές ευκαιρίες, ωστόσο είναι γεγονός ότι περιλαμβάνουν σημαντικές προκλήσεις για την ασφάλεια, την ιδιωτικότητα και την ευημερία των παιδιών και των νέων. Έρευνες και δεδομένα του Ευρωπαϊκού Δικτύου των Γραμμών Βοήθειας της Insafe, για την ασφάλεια στο Διαδίκτυο, καταδεικνύουν ότι ο εκφοβισμός σε αυτό αποτελεί ένα διαχρονικό πρόβλημα, για το οποίο θα πρέπει να γίνουν περαιτέρω και εντατικότερες προσπάθειες ενημέρωσης και ευαισθητοποίησής του.

Είναι γεγονός ότι πολλά παιδιά γίνονται αποδέκτες αυτής της αρνητικής συμπεριφοράς, πέφτοντας θύματα Διαδικτυακού Εκφοβισμού. Ακόμη και εάν ο Διαδικτυακός Εκφοβισμός δεν έχει άμεσες σωματικές συνέπειες, εντούτοις, εγκυμονεί σοβαρές επιπτώσεις για την ψυχική υγεία των παιδιών και των εφήβων, καθιστώντας άμεση και επιτακτική την πρόληψη και την αντιμετώπιση του εν λόγω φαινομένου.

Οι εκπαιδευτικοί θα έχουν την ευκαιρία να ενημερωθούν και να συζητήσουν για τον Διαδικτυακό Εκφοβισμό, να κατανοήσουν πώς επισυμβαίνει και να εντοπίσουν τον ρόλο των συμμετεχόντων/συμμετεχουσών σε σχετικά περιστατικά (Θύμα, Θύτης, Θεατής). Επίσης, οι εκπαιδευτικοί θα έχουν την ευκαιρία να ενημερωθούν, αναφορικά με αποτελεσματικές πρακτικές πρόληψης και αντιμετώπισης του Διαδικτυακού Εκφοβισμού.

7. Ανάπτυξη ψηφιακής ικανότητας σχολικής μονάδας

Δρ Νικόλας Κανάρης & Δρ Δώρα Κακουρή, Τομέας Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας,
Λειτουργοί Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

Σκοπός του σεμιναρίου είναι να βοηθήσει μια σχολική μονάδα να αξιοποιήσει καλύτερα τις ψηφιακές τεχνολογίες για τη διδασκαλία και τη μάθηση και να συνεισφέρει στην ανάπτυξη της ψηφιακής ικανότητας σε όλη την κοινότητα μάθησης του σχολείου. Μέσα από το σεμινάριο θα γίνει γνωριμία με: (α) το SELFIE, ένα εργαλείο που βοηθά τα σχολεία να αναστοχαστούν σχετικά με το πώς χρησιμοποιούν τις ψηφιακές τεχνολογίες για την υποστήριξη της διδασκαλίας και της μάθησης, (β) την εργαλειοθήκη SELFIE-PTK, ένα περιεκτικό πακέτο το οποίο καθοδηγεί τα σχολεία βήμα προς βήμα για να αναπτύξουν ένα Σχέδιο δράσης στη βάση του SELFIE, (γ) το SELFIEforTEACHERS, ένα εργαλείο που βοηθά τους εκπαιδευτικούς να μάθουν περισσότερα σχετικά με τις ψηφιακές δεξιότητες που διαθέτουν μέσα από μια διαδικασία αναστοχασμού.

8. Πλαίσιο συνεργασίας σχολείων με τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας (ΥΚΕ)

Λουκία Τυλληρίδου, Προϊστάμενη Γραφείου Κοινωνικών Υπηρεσιών Γερμασόγειας

Γενική ενημέρωση για τρόπους συνεργασίας των ΥΚΕ με τις σχολικές μονάδες. Παρουσίαση συγκεκριμένων περιπτώσεων και παραδειγμάτων και τρόποι διαχείρισής τους, τόσο από τη σχολική μονάδα όσο και από τις ΥΚΕ, με τελικό στόχο το συμφέρον του παιδιού

9. Μαθητοκεντρική Προσέγγιση στην Αξιολόγηση της Επαγγελματικής Ανάπτυξης των Εκπαιδευτικών

Δρ Μάριος Παντελή, ΠΟΕΔ

Στην εισήγηση θα απαντηθούν τα ακόλουθα ερωτήματα τα οποία σχετίζονται με τον σχεδιασμό και την αξιολόγηση της επαγγελματικής ανάπτυξης (ΕΑ) των εκπαιδευτικών εντός σχολικής μονάδας:

- i. Ποια είναι τα επίπεδα αξιολόγησης της ΕΑ;
- ii. Ποιες θεωρούνται ως καλές και αποτελεσματικές πρακτικές για αξιολόγηση της ΕΑ;
- iii. Τι αντίκτυπο θέλουμε να έχει η ΕΑ στα μαθησιακά αποτελέσματα; Πώς θα ξέρουμε ότι επιτεύχθηκε αυτός ο αντίκτυπος;
- iv. Τι χρειάζεται να κάνει η σχολική μονάδα για να στηρίξει την όλη προσπάθεια;